

3.12 Integrale aanpakken

In deze paragraaf geven we inzicht in de realisatie van de gemeentelijke plannen binnen de drie integrale aanpakken voor Zuidoost, Nieuw-West en Noord. In het Amsterdams akkoord 2022-2026 is in totaal € 60 miljoen gereserveerd voor de integrale aanpakken in stadsdeel Nieuw-West, Noord en Zuidoost. Na 2026 lopen de beschikbare coalitiemiddelen voor de integrale aanpakken af.

Integrale aanpakken Zuidoost, Nieuw-West en Noord

Een aantal buurten in Amsterdam kent hardnekkige en samenhangende problemen. Het is niet acceptabel dat in een rijk land en in een welvarende stad de verschillen zo groot zijn dat kinderen die opgroeien in Noord, Nieuw-West en Zuidoost niet dezelfde kansen krijgen als anderen. Om te zorgen dat de volgende generaties volop deel kunnen nemen aan het succes in de stad, een gezond leven kunnen leiden en zich kunnen ontplooien is een gebiedsgerichte aanpak nodig die langjarig wordt volgehouden. We hebben ons voor 25 jaar lang gecommitteerd om in Zuidoost, Nieuw-West en Noord te werken aan verbetering van de kwaliteit van het bestaan van de inwoners. In deze drie gebieden willen we tot een transitie komen om meer kansengelijkheid, een prettige en veilige woon- en leefomgeving, en meer bestaanszekerheid te creëren.

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid

De integrale aanpakken van Amsterdam Nieuw-West en Amsterdam Zuidoost zijn onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Een programma voor een langjarige inzet van het Rijk om samen met gemeenten en andere lokale partijen de leefbaarheid en veiligheid weer op orde te krijgen en de bewoners weer perspectief te bieden. Als voorwaarde voor deelname aan dit programma zijn allianties van overheden en maatschappelijke partners opgericht in Nieuw-West en in Zuidoost. Beide allianties hebben een eigen programmaorganisatie die voor de gehele alliantie werkt. De gemeente Amsterdam is hierbij één van de alliantiepartners. In Noord hebben wij een eigen gemeentelijke aanpak ontwikkeld waarbij we langjarig samenwerken met bewoners, lokale ondernemers en maatschappelijke partners.

Realisatie onttrekking reserve gemeentelijke coalitiemiddelen t.b.v. integrale aanpakken per einde 2025

Progr. ond.	Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Realisatie 2025	Totaal realisatie 2023-2025	Totaal budget coalitiemiddelen	Restant coalitiemiddelen
	Aanpak Noord	**2,9**	**5,0**	**5,6**	**6,9**	**6,1**	**14,0**	**20,0**	**6,0**
B3	Bewonersbetrokkenheid	0,4	0,5	0,6	0,7	0,6	1,5		
P6	Kansen voor de jeugd	0,3	0,7	1,0	1,4	1,1	2,1		
P6	Kansrijke sociale buurten	0,8	0,9	1,0	1,2	1,1	2,8		
P1	Wonen	0,1	0,3	0,2	0,3	0,2	0,6		
P2	Openbare ruimte	0,1	0,5	0,5	0,7	1,0	1,6		
P2	Stadsnatuur en groen	0,3	0,5	0,7	0,9	0,5	1,3		
P3	Buurteconomie	0,1	0,4	0,5	0,6	0,4	0,9		
B5	Organisatiekosten	0,8	1,3	1,1	1,1	1,2	3,3		
	Zuidoost	**4,4**	**5,0**	**4,1**	**4,6**	**4,0**	**12,6**	**17,0**	**4,4**
P8	Masterplan Veiligheid	0,9	1,5	0,9	0,9	0,8	3,3		
	Masterplan Cultuur	0,5	0,3	-	-	-	-		
P1	Masterplan Wonen	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5	1,3		
B3	Masterplan Participatie & Democratisering	0,6	0,7	0,4	0,4	0,3	1,6		
P5	Jeugd & Onderwijs	0,6	1,1	0,8	1,0	0,9	2,6		
P7	Werk & Economie	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	1,9		
B5	Organisatiekosten	0,7	0,4	1,0	1,1	0,8	2,0		
	Nieuw-West	**2,4**	**5,4**	**6,3**	**8,0**	**6,9**	**14,7**	**23,0**	**8,3**
P1	Wonen en Fysieke Leefomgeving	0,3	0,3	0,4	0,6	0,3	0,9		
P6	Ontwikkelbuurten	0,2	0,3	-	0,0	0,0	0,5		
P8	Veiligheid	-	0,4	1,0	1,6	1,8	2,2		
B3	Community Wealth Building	0,5	0,7	1,3	1,9	1,2	2,4		
B3	Eigenaarschap, inclusie & democratisering	-	0,7	0,6	0,8	0,8	1,5		
B3	Communicatie	0,5	0,6	0,5	0,3	0,3	1,4		
B3	Werkend leren	-	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2		
P7	Werk & bestaanszekerheid	0,1	1,0	0,8	1,0	1,0	2,0		
P6	Kansen voor de jeugd	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2	0,7		
B5	Organisatiekosten	0,9	1,0	1,2	1,2	1,0	3,1		
Totaal coalitiemiddelen		**9,6**	**15,4**	**15,9**	**19,5**	**17,0**	**41,3**	**60,0**	**18,7**

Bedragen x € 1 miljoen

Aanpak Noord

Inleiding
Toen bewoners verenigd in Red Amsterdam Noord (RAN) in 2021 alarm sloegen over de groeiende kloof tussen bestaande en nieuwe wijken, verwaarlozing en een diepgeworteld wantrouwen jegens de gemeente, reageerde het College van B&W met de lancering van Aanpak Noord. Deze 25-jarige aanpak richt zich op het herstel van vertrouwen, het verbeteren van de woon- en leefomgeving en het bevorderen van kansengelijkheid voor de jeugd. De uitvoering van het programma heeft dit jaar meer voeten aan de grond gekregen: van het vormen en opstarten van meer buurtsamenwerkingen tot het komen van een uitvoeringsagenda hiervan. Door buurtinitiatieven, bewoners en ondernemers actief te ondersteunen, legt de aanpak een nieuwe basis voor samenwerking tussen professionals, netwerken en de gemeente. We werken in een context van gestapelde problematieken en gebrekkig vertrouwen. Herstel van achterstanden en vertrouwen in Noord zijn urgent en vragen om langdurige inzet, aandacht, geduld en continuïteit.

Bewonersbetrokkenheid
Bewoners worden op diverse manieren betrokken: via de website, social media, een tweewekelijkse pagina in de Rodi en lokale buurtkrantjes en filmpjes. Bewonersplatformen zoals RAN, wijkcoöperatie Noorderpark en Hart voor Noord zijn versterkt, terwijl bewoners via ‘Heel Noord in gesprek’ zelf dialoogtafels organiseren. De UvA onderzocht de relatie tussen overheid en bewoners; de bevindingen worden verwerkt in publicaties. Daarnaast ontwikkelde O&S een monitor om de integrale aanpakken te kunnen evalueren.

Buurteconomie
Noordse ondernemers geven buurten identiteit en werkgelegenheid, maar de organisatiegraad in Noord is de laagste van Amsterdam. In 2025 is daarom geïnvesteerd in alle elf winkelgebieden: winkelstraatmanagers zijn aangesteld, ondernemersverenigingen versterkt en actieplannen opgesteld. Op het Zonneplein, Mercuriusplein, Mosveld en in de Molenwijk bundelen ondernemers hun krachten via De Verenigde Bizzen en VBOA, terwijl in de Van der Pekstraat en op het Purmerplein buurtsamenwerkingen werken aan community wealth building. Programma’s als ‘Noord aan Zet’ en Boost Your Business stimuleren sociaal ondernemerschap en mbo-talent.

Kansen voor de Jeugd
In 2025 steeg het aantal niet-schoolrijpe vierjarigen, wat vaak samenhangt met overbelasting van ouders. Om dit op te vangen bieden startklassen in de Vogelbuurt/IJplein en Waterlandpleinbuurt extra taalondersteuning en ouderbegeleiding; de aanpak wordt binnenkort uitgebreid naar de Banne. Voor oudere jongeren zijn naschoolse activiteiten georganiseerd en jongereninitiatieven van de grond gekomen, zoals wijkstages, een kappersopleiding en voetbaltoernooien. Jongerenambassadeurs adviseren intussen over wonen en kansengelijkheid, en in de Molenwijk wordt een nieuwe jeugdvoorziening voorbereid waar jongeren werkervaring opdoen door zelf mee te bouwen.

Sociale, kansrijke buurten
In De Banne, Van der Pekbuurt, Molenwijk en Waterlandpleinbuurt zijn buurtsamenwerkingen aangehaald en versterkt. Werkgroepen, bewonersplatformen zoals BOS en Samen Waterlandplein, en collectieve initiatieven dragen bij aan meer onderlinge verbinding, net als culturele projecten zoals het wandkleed ‘It takes a city to raise a child’ en een mobiele kinderbieb. De schuldenvrije buurt-aanpak is verder uitgebreid en een Werkcentrum Noord op het Buikslotermeerplein is in voorbereiding. Vrouw aan het IJ ontving een Europese subsidie voor een community rondom circulaire fashion en kinderopvang.

Openbare Ruimte
Via buurtschouwen worden kleinschalige verbeteringen uitgevoerd in wijken zonder gepland onderhoud, zoals het recht leggen van tegels, het plaatsen van fietsnietjes en het schoonmaken van lantaarnpalen. Op basis van bewonerswensen zijn zo’n twintig locaties aangepakt. Met het ‘Leer- en experimenteerbudget’ worden nieuwe participatievormen getest, en de pilot Tactical Urbanism op de Statenjachtstraat onderzoekt op creatieve en snelle wijze verkeersveiligheidsmaatregelen. Eind 2025 is het schoolplein van de Msg. Bekkersschool opgeleverd, na een intensief participatieproces.

Stadsnatuur en Groen
In 2025 is de betrokkenheid van bewoners en groengroepen verder versterkt en goed zichtbaar en de middelen voor Stadsnatuur & Groen zijn geprioriteerd door de groengroepen; de (betaalde) coördinator van de groengroepen speelt daarin een cruciale rol. Maatregelen ter bescherming, versterking en behoud van de Noordse stadsnatuur zijn ingezet, zoals opstart ecologisch beheer, aanleg van fauna-uittreed voorzieningen, en faunapassages, paddentrappetjes, gierzwaluwnestkasten, bijenheuvels, bloemrijk gras en onderzoek naar) natuurvriendelijke oevers, onderdoorgangen

bij de A10, Rechten voor de Natuur en de pilot ‘Vooruit vergroenen’ op het Buiksloter-meerplein. ‘Beestachtige sessies’ brachten bewoners, ambtenaren en bestuurders samen om de effecten van nachtelijk licht op de natuur te bespreken. En de actie om de ingekochte beplanting gifvrij te krijgen, heeft zijn vruchten afgeworpen: het is nu stadsbreed beleid.

Wonen
Samen met corporaties, RAN en andere partners werkt de gemeente aan woningverbetering, verduurzaming en sociale interventies. In 2025 is een structureel afstemmingsoverleg gestart tussen corporaties en Aanpak Noord, met de focus op passend wonen, kwetsbaarheid en leefbaarheid in wijken als De Kleine Wereld, Waterlandpleinbuurt en Molenwijk. De fixbrigade in samenwerking met stichting Sina pakt energiebesparende maatregelen aan in wooncomplexen. Met de Voorjaarsnota 2025 heeft Amsterdam € 13,5 miljoen euro vrijgemaakt, waardoor vanaf circa 2026 1.250 woningen van particuliere eigenaren via een nieuwe subsidieregeling verduurzaamd kunnen worden.

Veiligheid
Met de Voorjaarsnota 2025 is 9,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het thema Veiligheid tot en met 2029. In 2025 is met name ingezet op het aanstellen van extra projectleiders in de Vogelbuurt en Waterlandpleinbuurt. Ook zijn in 2025 plannen uitgewerkt voor het geven van meer aandacht in buurten aan huiselijk geweld, onbegrepen gedrag en online jeugdcriminaliteit in de komende jaren. Naast dat de inzet in de buurten zelf verbreed wordt.

Nationaal Programma Samen Nieuw-West

Inleiding
Met het Nationaal Programma Samen Nieuw-West (NPSNW) wil een alliantie van overheden, (maatschappelijke) organisaties, bedrijven en bewoners van Nieuw-West de opeenstapeling van problemen in stadsdeel Nieuw-West doorbreken. In februari 2024 hebben de alliantiepartners hier afspraken over gemaakt in een uitvoeringsprogramma ‘Wij maken samen Nieuw-West’. De gemeente draagt hieraan bij via de volgende hoofdopgaven: 1) Eigenaarschap, Inclusie en Democratie, 2) Werk en bestaanszekerheid, 3) Wonen en Leefomgeving, 4) Veiligheid en 5) Kansen voor de jeugd en 6) community wealth building.

Eigenaarschap, Inclusie en Democratie
Om te komen een meer democratische samenleving te bevorderen is gewerkt aan de volgende opgaven:
1. Ondersteuning van bestaande en nieuwe wijkallianties in de focusbuurten waar bewoners de trekker van zijn.
2. Bouwen aan eigenaarschap van bewoners door bewoners op alle niveaus in Samen Nieuw West in te zetten.
3. Werken aan diversiteit en inclusie. Niet alleen binnen het Nationaal Programma streven we naar inclusiviteit maar vooral op wijkniveau werken we samen aan inclusieve gemeenschappen. Hierin zijn de onderlinge solidariteit en verbondenheid sterk genoeg zodat iedereen zich welkom voelt om volwaardig deel te nemen en iedereen zich gerespecteerd voelt.

Veiligheid
In 2025 is gewerkt aan het versterken van veilige en weerbare wijken.
De inzet richtte zich op drie samenhangende opgaven:

1. *We handelen adequaat, proportioneel en zorgvuldig*
   Solide fundament in de wijk. Door gerichte investeringen in extra professionals en voorzieningen is het fundament voor veiligheid en leefbaarheid in Nieuw-West verder versterkt. De zichtbaarheid en aanwezigheid in de wijk zijn vergroot door extra inzet in de openbare ruimte, waaronder meer toezichthouders, straatcoaches, straathoekwerkers en voorzieningen voor jongeren. De extra straatcoaches die in 2024 zijn geworven zijn in 2025 volledig ingezet (40 coaches). Daarnaast zijn extra straathoekwerkers (4,3 fte) actief gebleven in Nieuw-West. Met deze versterkte inzet is de aanwezigheid in de wijken vergroot en kan sneller worden ingespeeld

op signalen van overlast en onveiligheid. In 2025 is gestart met nachtelijke surveillance in Nieuw-West, waardoor ook in de avond en nacht de zichtbaarheid in de openbare ruimte is toegenomen en sneller kan worden opgetreden bij overlast en onveilige situaties. De inzet richt zich op de focusbuurten van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West, waar de druk op leefbaarheid en veiligheid het grootst is. Door hier extra professionals en aanwezigheid in te zetten, beogen we juist in deze buurten het grootste en meest zichtbare effect te realiseren.
Veiligheidsdragers in de wijk. Buurtvaders en -moeders zijn verder ondersteund in hun rol bij het voorkomen van spanningen en overlast in de wijk, met name onder jongeren.

2. *We werken aan verbondenheid, verdraagzaamheid en herstel*
Wijkrechtspraak. Na afronding van de verkenningsfase in 2024 is in 2025 de volgende stap gezet in de invoering van wijkrechtspraak in Geuzenveld-Slotermeer. In 2025 zijn de werkprocessen uitgewerkt en is de samenwerking met sociale en juridische professionals ingericht. In het najaar van 2025 hebben de eerste zittingen van de wijkrechter plaatsgevonden. Daarmee is een belangrijke stap gezet om rechtspraak dichter bij bewoners te organiseren en sneller, zichtbaarder en meer herstelgericht op te treden bij overlast en lichte strafzaken. Tegelijkertijd wordt toegewerkt naar een vorm waarin de wijkrechtspraak steeds meer kan functioneren als een community justice center, waar rechtspraak, zorg en ondersteuning in samenhang worden georganiseerd.
Tegengaan huiselijk geweld en kindermishandeling. Samen met zorg-, veiligheids- en maatschappelijke partners is gewerkt aan het voorkomen en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Kenmerkend en vernieuwend voor deze aanpak is de intensieve samenwerking tussen formele organisaties en informele netwerken in de wijk, waardoor signalen eerder worden herkend en gezinnen beter bereikt kunnen worden. Een belangrijke doelstelling is om dit type geweld uit de taboesfeer te halen zodat er sneller actie kan worden ondernomen. In 2025 is de in 2024 ontwikkelde aanpak verder uitgevoerd langs zes bouwstenen, gericht op het stoppen van geweld en het doorbreken van recidive. In 2025 zijn belangrijke stappen gezet: data van partners zijn geanalyseerd, vier dialoogleiders zijn opgeleid om bewustwording in de wijk te vergroten en een domein overstijgende netwerkgroep heeft 55 complexe casussen behandeld. Sinds september 2025 zijn drie time-out woningen in Nieuw-West beschikbaar voor tijdelijke opvang en rust in acute onveilige thuissituaties. Daarnaast loopt sinds januari 2025 een mannengroep (plegersaanpak) voor (voormalig) plegers, gericht op gedragsverandering en het voorkomen van herhaling.
Van trauma naar kracht. Trauma, ook wanneer het van eerdere generaties wordt doorgegeven, kan een belangrijke bron van gevoelens van onveiligheid zijn. Door trauma te erkennen en om te zetten in kracht, kunnen bewoners hun veerkracht versterken. Vanuit het Nationaal Programma is daarom in 2025 geïnvesteerd in de ontwikkeling van de Poort van Sakina, een initiatief dat zich richt op coaching en traumaverwerking. Daarnaast is bijgedragen aan de start van een aanpak tegen straatintimidatie. Binnen deze aanpak krijgen vrouwen en meisjes die te maken hebben gehad met intimidatie of geweld op straat begeleiding bij het doen van aangifte en bij traumaverwerking, onder meer via ondersteuning en contact met lotgenoten.

3. *We doorbreken criminele structuren*
Gebiedsgerichte Samenwerking Wildemanbuurt. In de Wildemanbuurt is intensief samengewerkt met politie, het Openbaar Ministerie en het RIEC om criminele netwerken te verstoren en ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. Daarmee wordt gewerkt aan het versterken van de weerbaarheid van de wijk. In 2025 is de aanpak verbreed naar een integrale gebiedsgerichte aanpak, gericht op alle leefgebieden in de buurt: wonen, sociaal, veiligheid, fysieke leefomgeving en openbare ruimte. Daarbij is ingezet op onder meer zichtbare normstelling in de openbare ruimte, gericht jongerenwerk, verbetering van de openbare ruimte en een integrale aanpak van de Osdorper Ban gericht op een bonafide en economisch diverse straat. In 2025 is aan de Osdorper Ban 80 een nieuwe locatie geopend voor een Wijkpraktijkteam (WPT). Deze locatie, gerealiseerd in samenwerking met onder meer gemeente, politie, Openbaar Ministerie en woningcorporatie Stadsgenoot, maakt het mogelijk om zichtbaar en integraal in de wijk samen te werken aan veiligheid, leefbaarheid en ondersteuning van bewoners. Tegelijkertijd wordt verkend hoe meer regie op vastgoed in Nieuw-West kan bijdragen aan het versterken van leefbaarheid en het tegengaan van ondermijning. In 2025 zijn ook de voorbereidingen getroffen om deze werkwijze in 2026 uit te breiden naar drie extra buurten in Nieuw-West waar de druk op leefbaarheid en veiligheid groot is. Hiervoor zijn twee programmamanagers Leefbaarheid en Veiligheid aangesteld om de samenwerking met bewoners, partners en alliantieorganisaties te versterken en duurzame verbeteringen in de wijken te realiseren.
Herbestemmen crimineel kapitaal. In beslag genomen goederen worden door het Openbaar Ministerie beschikbaar gesteld aan maatschappelijke initiatieven. In 2025 ontving Blijf Groep Nieuw-West een schenking, waarmee crimineel kapitaal een maatschappelijke bestemming krijgt.

Online veiligheid. Offline en online veiligheid hangen steeds sterker samen. De online-wereld kan een ingang vormen naar beginnende criminaliteit en misbruik. Om dit bespreekbaar te maken zijn jongeren, ouders en professionals samengebracht in een podcast over online veiligheid. Deze wordt in 2026 verder ontwikkeld.

Werk en bestaanszekerheid
Bewoners uit Nieuw-West moeten volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. We zetten ons in om de bestaanszekerheid te garanderen en arbeidsparticipatie te vergoten van bewoners in Nieuw-West via drie hoofdopgaven.

1. We maken werk beter toegankelijk voor wie dat nu niet het geval is.
   - De afdeling Werk en Participatie van WPI heeft in 2025 10 procent extra formatie ingezet in NW (ZO en N) ten koste van de formatie in de overige stadsdelen. Door de caseloadverlaging kunnen P-wetgerechtigden beter ondersteund worden in de re-integratie naar arbeid. Zestien maatschappelijke initiatieven zijn met uiteenlopende doelgroepen en werkwijzen en in nauwe samenwerking met afdelingen van Werk Participatie en Inkomen aan de gang om inwoners dichter bij de arbeidsmarkt te brengen. Bij de eerste resultaten zijn mooie opbrengsten maar ook tegenvallers. De samenwerking is ingericht op leren i.p.v. afrekenen.

2. Iedereen verdient financiële bestaanszekerheid.
   - Ook de directie Inkomen en het Buurtteam hebben extra formatieve inzet in NW gerealiseerd. Verder is de samenwerking met informele initiatieven een nadrukkelijk speerpunt geweest in 2025. De verbindingen met ruim 10 informelere organisaties is verstevigd en verdiept.
   - Organisaties worden toegerust om meer financiële hulpvragen te kunnen beantwoorden en krijgen een directe ingang bij Buurtteam en WPI bij grotere financiële problemen bij huishoudens in hun achterban.
   - De stedelijke aanpak Schuldenvrije Wijk is in Nieuw West uitgebreid naar drie wijken. Samen met niet-formele organisaties en sleutelfiguren is ingezet op moeilijk bereikbare groepen.

3. We versterken de lokale economie door ruimte te bieden aan initiatieven en de samenwerking tussen partijen te verbeteren.
   - Met de start en continuering van aanpakken zoals Business after School en Boost Your Business is de infrastructuur die startende of zwakkere ondernemers in Nieuw West ondersteunt in 20-25 flink versterkt.

Wonen en leefomgeving
Er zijn drie hoofdopgaven benoemd voor de interventies in het domein wonen en leefomgeving waar in 2025 aan gewerkt is.

1. Iedereen een (t)huis.
   - Voor Nieuw-West is extra geld beschikbaar voor woningbouw vanuit de Realisatieimpuls van het Rijk. Gekoppeld aan deze impuls kunnen ook extra investeringen gedaan worden in de openbare ruimte en voorzieningen.
   - De subsidieverstrekking voor verduurzaming van de particuliere voorraad is doorgezet. Daarop kunnen VVE's een beroep doen die duurzaamheids-investeringen zelf niet kunnen dragen. Het doel is in een periode van 10 jaar 2.500 particuliere woningen te verduurzamen.
   - Afstemming herhuisvesting: de afstemmingstafel is gestart. Hier maken gemeente en woningcorporaties afspraken over samenwerking in de herhuisvesting.
   - Woonstrategie voor gebieden uitwerken: er is meer aandacht voor doelgroepen zoals ouderen in de buurten door betere afstemming tussen gebiedsontwikkeling en volkshuisvesting.

2. Bewoners voelen zich thuis en verbonden met de buurt.
   - Nieuw-West heeft extra middelen vanuit de Woontop gekregen voor openbare ruimte en voorzieningen. Deze worden vanaf 2026 ingezet in de Nieuwe Meervaart, de Centrale en het Plein 40-45.
   - De extra inzet op interim beheer is voortgezet. De Schoon Heel Veilig aanpak in het stadsdeel is voortgezet en uitgebreid met twee Schone Kans teams, die ook extra werkgelegenheid bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
   - Betere samenwerking in het netwerk van groenactiviteiten van bewoners.
   - Vitale Röelbuurten: extra inzet op samenhangende programmering om betere voorwaarden voor gemengde en vitale buurten te creëren.
   - Pilot Gerhardhuis: optimaal benutten van de herontwikkeling van het Gerhardhuis voor ouderen in de buurt.

3. Bewoners kunnen zich duurzaam en betaalbaar verplaatsen. Om de vervoers-armoede te verminderen zijn er in 2025 drie concrete projecten gestart die in 2026 verder tot uitvoering zullen komen:
   - Betaalbare deelmobiliteit voor stadspashouders in Nieuw-West.
   - Fietsstimulering op drie familiescholen: Al Wafa, Huizingaschool en de OBS de Toekomst.
   - In stand houden buurtbus Osdorp en verkenning uitbreiding nieuwe lijnen.

Kansen voor de Jeugd
Veel kinderen die geboren worden in Nieuw-West staan voor grote uitdagingen. De startpositie van kinderen verschilt in negatieve zin van leeftijdsgenoten in andere delen van de stad. In 2025 is gewerkt aan drie hoofdopgaven met als uitgangspunt dat ieder de kans heeft zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen.

1. Jonge kinderen groeien stressvrij op doordat de voorwaarden op orde zijn om in een stimulerende omgeving (gezin, school, straat) zijn of haar talenten te ontwikkelen. We stimuleren dat formele en informele partijen die daar een rol in spelen goed samenwerken en elkaar aanvullen.
2. Ieder kind ontdekt en ontwikkelt talent met behulp van een pedagogische infrastructuur op en rondom school. Op school leren zij niet alleen rekenen en schrijven maar kunnen zijn ook in brede zin hun talenten ontwikkelen. Initiatieven hiertoe zijn onder meer Samen Leren in de Wijk, Familiescholen en Naschoolse Ontwikkelomgeving.
3. Jongeren en jongvolwassenen in Nieuw-West verdienen meer perspectief op passend werk en woning. In een domein overstijgende aanpak gaan we samen met jongeren experimenteren met vernieuwende oplossingen. Daartoe is de Kerngroep Jongeren opgericht die meepraat en -denkt over de toekomst van jongeren.

Community Wealth Building
Amsterdam werkt onder de noemer ‘sociale economie’ aan een transitie naar een economie waarin Amsterdammers meer eigenaarschap en zeggenschap hebben, en waarin ongelijkheid wordt verminderd. Community Wealth Building (CWB) is een belangrijke strategie om te komen tot een sociale economie. Het doel is om geldstromen lokaal te houden, eigenaarschap te delen en economische ongelijkheid te verminderen.

De gemeente Amsterdam is namens het alliantiebestuur van Nationaal Programma Samen Nieuw-West initiatiefnemer en coördinator van het CWB-programma, dat begin 2024 is gestart. De gemeente en alliantiepartners werken aan het lokaal richten van inkoop. De opbouw van coöperatieve ondernemingen die in de inkoopvraag kunnen voorzien wordt actief ondersteund. En er wordt gewerkt aan een structurele ondersteunende diensten om CWB aan te jagen.

Per eind 2025 zijn er meer dan tien coöperatieve ondernemingen actief die met steun van het programma zijn gestart. En het eerste inkoop-raamcontract vanuit de gemeente naar een van de coöperatieve ondernemingen is begin 2026 afgerond.

Masterplan Zuidoost

Inleiding
De Bijlmer was een belofte. Mooie ruime en betaalbare woningen voor iedereen. Veel groen. Alle ingrediënten voor een mooi, bloeiend stadsdeel. De geweldsincidenten in de zomer van 2019 waren de directe aanleiding voor Masterplan Zuidoost. Het kon zo niet langer. Te veel bewoners hebben problemen. Vaak meer dan in de rest van de stad. Via het masterplan wordt met elkaar gewerkt om daar verandering in te brengen. De aanpak moet helpen om een structurele verbetering voor de bewoners te realiseren. Veiligheid is essentieel en de leefbaarheid moet in orde zijn. Publieke en private partijen uit Zuidoost werken samen in een Alliantie om voor ten minste 20 jaar aan Zuidoost te werken.

Participatie en inclusie
In 2025 is vanuit deze ambitie verder geïnvesteerd in het organiseren en versterken van de gemeenschap van Zuidoost, in de capaciteitsversterking van de bewoners, bewonersnetwerken en grassroots organisaties en in het scheppen van de randvoorwaarden om uitvoering te kunnen geven in het door de alliantie aangenomen Community Development plan. (jan. 2025). Community development bestaat uit processen van betrokkenheid waarin mensen samenwerken met de overheid om hun economische, sociale en culturele leefomstandigheden te verbeteren. Het richt zich op het versterken van de gemeenschapskracht, het vergroten van participatie en het bevorderen van onderlinge verbinding.

- In 2025 is ingezet op het creëren van een gelijkwaardige positie van bewoners en tussenpersonen (lokale professionals en grassroots organisaties) binnen Masterplan Zuidoost. Doorbraakteam inclusie & participatie faciliteerde dit proces door eerst binnen het eigen team voor een evenredige verdeling te zorgen tussen bewonersvertegenwoordigers en ambtenaren.
- De plannen voor de asset map zijn uitgewerkt en voorbereidingen zijn in 2025 gestart om in 2026 operationeel te kunnen zijn. Via een participatief proces worden de assets – actieve bewoners, grassroots initiatieven, lokale organisaties, netwerken, voorzieningen en hoe of waarmee ze bijdragen aan de community – in kaart gebracht. De asset map maakt per gebied duidelijk wie de lokale krachtbronnen en aanbieders zijn op welk themagebied en welke bestaande samenwerkingen er zijn.
- Het verbindingsplatform is in voorbereiding, waardoor de gemeenschap sterker georganiseerd is, diverse netwerken betrokken zijn en de krachten meer gebundeld zijn. De basis van de coalitie vorming tussen Social Pact, Buurtplatformen, Zuidoost

Community en anderen netwerken is gelegd, vanuit het community development plan waar gezamenlijk aan gewerkt is.

- Om de ervaring, kennis en deskundigheid van bewoners te benutten en een duurzame, gelijkwaardige en rechtvaardige positie van de community te realiseren binnen Masterplan Zuidoost, is in 2025 een start gemaakt met de inzet van community verbinders in de verschillende doorbraakteams, met als doel om te verkennen wat de beste werkwijze is voor een duurzame en gelijkwaardige samenwerking met de gemeenschap. In aanvulling op de vier community vertegenwoordigers in doorbraakteam inclusie & participatie is vanuit de community met ondersteuning van het doorbraakteam ingezet op 2-3 community verbinders per doorbraakteam. In de pilot die loopt van 1 oktober 2025 tot 1 juli 2026 zijn 7 verbinders gestart, vertegenwoordigd in doorbraakteams wonen, veiligheid en werk & economie. De werkgroep Zuidoost Community (die de community vertegenwoordigd) heeft zelf een profiel opgesteld en de werving en selectie vormgegeven, in samenwerking met alle doorbraak teams. De community verbinders zijn geworven op basis van specifieke kennis, expertise, netwerk en ervaring binnen het doorbraakteam waarvoor zij zijn geselecteerd.
- Het welzijnsdashboard is in drie wijken ontwikkeld en gebruikt als instrument voor dialogen en co-creatie. Ter ondersteuning is vanuit de UvA een sociaal en economisch welzijnsonderzoek instituut opgericht en een leerstoel zal in 2026 starten.
- Dialogen focussen op door bewoners aangegeven prioriteiten uit het welzijnsdashboard voor verbetering waarbij in 2026 mogelijkheden voor community wealth building initiatieven worden verkend, daar waar maatschappelijke investeringen nodig blijken. Er zijn diverse wijkdialogen en bijeenkomsten georganiseerd met als doel om actieve bewoners, sleutelpersonen en grassroot initiatieven te informeren en betrekken bij de plannen van de verschillende ambities.
- Uit deze wijkdialogen én de heroriëntatie zijn de volgende thema's benoemd die nog onvoldoende aandacht hebben binnen het masterplan. Deze thema's zijn opgenomen in het jaarplan 2026 van ambitie 1:
  - mentale en fysieke gezondheid
  - doorwerking koloniaal- en slavernijverleden
  - innovatieve inzet op groepen jongeren en overige bewoners die nu nog niet worden bereikt
  - armoede
- Er is verder gebouwd aan de voedingsbodem voor community wealth building initiatieven zoals het welzijnsdashboard en het vergroten van de organisatiegraad onder bewoners, terwijl ook de nodige ondersteuning verder is aangepakt zoals versterking van lokale verankerd ondernemerschap.
- Samenwerking is versterkt onder lokale foodondernemers en buurtkoks en georganiseerd in coöperatieve organisatie volgens Community Wealth Building principes, klaar voor gezamenlijke mededinging in aanbestedingen vanaf 2026.

Wonen en Leefbaarheid

Ambitie 2 richt zich op het versterken van wonen en leefbaarheid in Zuidoost. In 2025 is een hernieuwde intensivering van de integrale aanpak door de Alliantiepartners gestart, daarnaast is gewerkt aan diverse opgaven en projecten die gezamenlijk bijdragen aan woonkansen, leefbaarheid en betrokkenheid van bewoners. Hieronder volgt een terugblik op enkele concrete projecten en opgaven:

- Via het Volkshuisvestingsfonds is ingezet en verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Het aantal buurten waaruit VvE's kunnen deelnemen is uitgebreid van 9 naar 31, waardoor het potentieel aantal deelnemende VvE's groeide van 38 naar 193. Daarnaast is via buurtbijeenkomsten en gerichte communicatie actief ingezet op de werving en het informeren van VvE's, om de betrokkenheid en deelname verder te vergroten. Binnen de gelden voor de openbare ruimte zijn meerdere projecten in zes buurten in voorbereiding.
- De eerste fase van FutureLab richtte zich op het versterken van een vitale democratie vanuit de wijk: eerst investeren in mensen, daarna in stenen.
- Waar de stadsdeelvoorrang eerder werd ingezet bij private ontwikkelingen, hebben in 2025 voor het eerst ook corporaties woningen toegewezen met stadsdeelvoorrang.
- Wonen&ZO heeft bewoners via wekelijkse inloopmomenten actief geïnformeerd over de gebiedsontwikkeling en daarbij horende woonkansen. De doelgroep is verbreed, met blijvende focus op jongeren en er inzicht verkregen in de doorstroombehoefte van senioren.
- Naast de informatieverstrekking via het woonplatform www.Zuidoostwoont.nl en Wonen&ZO zijn de burgerschapslessen in 2025 voortgezet op scholen in Zuidoost. De lessen zijn gegeven aan verschillende klassen op het ROC. Hiermee wordt geïnvesteerd in kennis over wonen in brede zin.

Veiligheid
De inzet voor veiligheid richt zich op onderstaande ‘doorbraken’.

- Wijkactieteams: dit is een samenwerking tussen stadsdeel, politie en corporaties voor veiligheidsproblemen in de woonomgeving. Meldingen van bewoners worden opgepakt tot er een oplossing is. In 2025 is het 5e Wijkactieteam in de H-buurt gerealiseerd. Vanuit de Wijkactieteams worden hosts van ISG ingezet om toezicht te houden en contact te leggen met bewoners. De hosts zijn elke dag zichtbaar op straat aanwezig tot twee uur ’s nachts.
- Jeugd & Veiligheid: er wordt veel ingezet op de veiligheid van jongeren door preventieve maatregelen en begeleiding van kwetsbare jongeren. In het kader van het Masterplan wordt deze aanpak versterkt door samen te werken met grassroots organisaties die de jongeren goed kennen en weten hoe we hen het beste kunnen helpen. Vanuit JDK is een bemiddelingspool actief die kan bemiddelen bij conflicten tussen (groepen) jongeren. De organisatie Keep It Real houdt workshops gericht op preventie van criminaliteit in het speciaal voortgezet onderwijs. De Film Zwijgrecht over uithalers van drugs uit de haven is in première gegaan. Groepen scholieren en andere jongeren hebben de film bezocht en daarna volgt een nagesprek onder leiding van jeugdprofessionals.
- Stroomlijnen aanpak ondermijnende drugscriminaliteit. Vanuit het RIEC worden op basis van eerdere analyses interventies ingezet om ondermijning tegen te gaan.
- Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM): dit is een ernstig probleem waar nog veel taboe op rust. In het afgelopen jaar is een nieuwe aanpak in uitvoering gekomen met verschillende bouwstenen, zoals het verbinden van de formele en informele netwerken die samenwerken aan bewustwording en concrete problemen behandelen in een lokaal casusoverleg. In het kader van de plegeraanpak is er een steungroep voor plegers gestart. Tot slot zijn er drie time-outwoningen gerealiseerd.

Jeugd en onderwijs
Onze ambitie is gelijke kansen voor alle kinderen in Zuidoost. We richten ons op alle domeinen waar jongeren zijn: gezin, school en buurt. Met het geld uit het coalitieakkoord zetten we ons in voor de Zuidoost Academie, voor organisaties uit de wijk die jongeren begeleiden en ter versterking van oudernetwerken.

De Zuidoost Academie, geopend op 1 februari 2024, biedt werving, opleiding en inspiratie voor professionals, ouders en vrijwilligers. We hebben in 2025 meerdere trainingen, inspiratiesessies en wervingstrajecten georganiseerd waar circa 400 professionals en ouders aan hebben deelgenomen. Via jongerenbegeleiding hebben acht organisaties ruim 450 jongeren en 200 gezinnen bereikt. Daarnaast krijgen hun medewerkers extra opleidingen op de Zuidoost Academie. Het Makuba netwerk richt zich op de mentale gezondheid en empowerment van vrouwen. In 2025 hebben ruim 200 vrouwen deelgenomen.

Werk en economie
Binnen het domein Werk focussen we op drie lijnen ‘van geen werk naar werk’, ‘van onderwijs naar werk’ en ‘van werk naar beter betaald werk’. In 2025 hebben we ons gericht op de verduurzaming van initiatieven die succesvol bleken in het bereiken van Amsterdammers in Zuidoost, zoals Zuidoost Werkt. Door middel van carrière events in het Zandkasteel en de Johan Cruyff Arena, door het carrièreprogramma Bright Mindz en door maatschappelijke organisaties bereiken we nog meer Amsterdammers in Zuidoost. Daarnaast worden werkgevers aangemoedigd om diversiteit als talent te zien tijdens de zogenaamde inspiratiesessies. Al deze activiteiten hebben in 2025 geleid tot maar liefst 400 nieuwe banen voor Amsterdammers in Zuidoost.

Op het terrein van bestaanszekerheid en armoedebestrijding hebben we samen met maatschappelijke organisaties Amsterdammers ondersteund om gebruik te maken van de vele regelingen die er zijn. In 2025 ging het programma ‘Minder Zorgen, Meer Toekomst’ van start waarin ervaringsdeskundigen op het gebied van armoede worden opgeleid om andere Amsterdammers te begeleiden. Zij gaan naast de Amsterdammer staan om obstakels om deel te nemen aan de maatschappij weg te nemen.

Binnen het domein Economie hebben we ons in 2025 gericht op het versterken van ondernemersvaardigheden door het ondersteunen van de Ondernemerswinkel. We organiseerden zogenaamde loopbaanpaden voor ondernemers waarmee we hen een perspectief gaven op hoe zij hun onderneming, en inkomen uit hun onderneming, kunnen ontwikkelen. Daarnaast hebben we er in 2025 voor gekozen ons specifiek te richten op groeiondernemers.